

## POSTANOWIENIE

Dnia 16 lutego 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa N. sp. z o.o. z siedzibą w N.

przeciwko E. S.A. z siedzibą w S.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 16 lutego 2017 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 23 października 2015 r., sygn. akt I ACa [...],

**1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**

**2) zasądza od strony powodowej na rzecz strony pozwanej  
kwotę 3.600 (trzy tysiące sześćset) zł tytułem zwrotu  
kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich jest mowa w art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powód powołał się na występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c.), które sformułował w formie pytań: „1) czy w ogólności dla powstania uszczerbku majątkowego wystarczy powstanie wymagalności długu w majątku poszkodowanego, czy konieczne jest, by on ten dług w rzeczywistości zapłacił, a zatem czy dla udowodnienia wysokości poniesionych kosztów na najem pojazdu zastępczego wystarczy przedstawienie faktur za najem, czy konieczne jest także przedstawienie dowodów ich zapłaty? 2) czy dla oceny tego, czy wydatek na pojazd zastępczy był uzasadniony ekonomicznie, a więc czy był w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem wywołującym szkodę oraz czy powinien być pokryty przez ubezpieczyciela w ramach odszkodowania OC, należy stosować absolutnie obiektywny wzorzec *homini oeconomici* mającego absolutnie doskonałą wiedzę ekonomiczną, a w szczególności oceniać zasadność wydatku *ex post*, czy też dla oceny ww. należy uwzględnić konkretnego poszkodowanego posiadającego konkretną wiedzę i umiejętności biznesowe, działającego w konkretnym miejscu i czasie, mającego konkretną, daną sytuację majątkową, a w szczególności oceniać zasadność wydatku *ex ante*? 3) czy ceną rynkową najmu jest średnia arytmetyczna cen występujących na rynku, czy też jeśli strony w konkretnym miejscu i czasie umówią cenę przy uwzględnieniu wyłącznie czynników obiektywnych, *sine animo donandi*, to już w tym momencie powstaje dla tej rzeczy konkretna cena rynkowa,

która jest miarodajna dla oceny, czy wydatek na pojazd zastępczy był ekonomicznie uzasadniony?”

Zgodnie z ustaloną linią orzecznictwa powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jako przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga wskazania problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003, nr 18, poz. 436). Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których zagadnienie powstało. Zagadnienie to powinno być nadto „istotne” z uwagi na wagę przedstawionego przez skarżącego problemu interpretacyjnego dla systemu prawa. Skoro jednak skarga kasacyjna wnoszona jest w konkretnej sprawie, to zarówno charakter zgłoszonego w niej roszczenia, jak i ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy byłby związany przy rozpoznawaniu skargi kasacyjnej (art. 398<sup>3</sup> § 3 i art. 398<sup>13</sup> § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym i pozwalać na jego rozstrzygnięcie.

Odpowiedzi na pytania, które powódka postawiła we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie mogą być udzielone abstrakcyjnie, gdyż uwarunkowane są okolicznościami każdej konkretnej sprawy. Sąd Najwyższy w ostatnim czasie wielokrotnie zajmował się problemem zakresu odpowiedzialności odszkodowawczej ubezpieczyciela w warunkach, gdy wskutek czynu niedozwolonego doszło do zniszczenia pojazdu służącego poszkodowanemu do prowadzenia działalności gospodarczej. Sąd Apelacyjny przy rozstrzyganiu niniejszej sprawy miał na uwadze poglądy wyrażone w orzecznictwie Sądu Najwyższego, które przytoczył w motywach zaskarżonego wyroku. Z odwołaniem się do uchwały Sądu Najwyższego z 22 listopada 2013 r., III CZP 76/13 (OSNC 2014, nr 9, poz. 85) Sąd Apelacyjny stwierdził, że zwrotowi od ubezpieczyciela mogą podlegać tylko wydatki rzeczywiście poniesione na najem pojazdu zastępczego, bowiem strata majątkowa w takiej sytuacji powstaje dopiero z chwilą poniesienia kosztów najmu pojazdu zastępczego. W okolicznościach niniejszej sprawy problemu

rzeczywistego poniesienia wydatków na najem pojazdu nie można jednak sprowadzić do pytania o to, czy samo zobowiązanie się poszkodowanego wobec podmiotu trzeciego do zapłacenia określonej kwoty tytułem czynszu za najem pojazdu czyni go już dłużnikiem tego podmiotu trzeciego i powoduje powstanie uszczerbku w jego majątku wymagającego skompensowania przez ubezpieczyciela, gdyż Sąd Apelacyjny poddał w wątpliwość samo zaciągnięcie zobowiązania przez powoda jako poszkodowanego i racjonalność takiego zobowiązania, o ile zostało zaciągnięte. Odnosząc się do okoliczności ustalonych w niniejszej sprawie, Sąd Apelacyjny stwierdził, że powód wykazywał poniesienie kosztów najmu pojazdów zastępczych fakturami VAT, których nie zapłacił. Wysokość czynszu najmu pojazdu zastępczego stwierdzona tymi fakturami, kilkukrotnie wyższa od raty leasingowej, jaką powód byłby zobowiązany płacić, gdyby zaspokoił swoje potrzeby w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej przez zawarcie umowy leasingu, sugerowała pozorny charakter najmu, wobec znaczącej różnicy między rynkową wysokością kosztów niezbędnych do poniesienia w celu zabezpieczenia pojazdu zastępczego w miejsce zniszczonego w wypadku, a tymi, na które wskazywała umowa najmu. Twierdzenia powoda, że w sierpniu 2011 r. ze względów finansowych nie mógł zawrzeć umowy leasingu Sąd Apelacyjny uznał za niewykazane. Nie sposób jest zatem uznać, że okoliczności faktyczne sprawy przyjęte za podstawę zaskarżonego rozstrzygnięcia, którymi Sąd Najwyższy byłby związany przy rozpoznawaniu skargi kasacyjnej (art. 398<sup>13</sup> § 2 k.p.c.), pozwalają na sformułowanie takich odpowiedzi na pytania postawione przez skarżącego, które miałyby walor istotny zarówno dla wyniku postępowania w niniejszej sprawie, jak i uniwersalnie.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398<sup>9</sup> k.p.c. oraz - co do kosztów postępowania - art. 98, art. 108 § 1 w zw. z art. 398<sup>21</sup> i art. 391 § 1 k.p.c., § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. poz. 1800), Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

jw

I.n